

NYT FRA MARK OG FORSØG

Vintertanker

www.nordicbeet.nu

Indledningsvis her i 2009 går tankerne et år tilbage, hvor NBR Nordic Beet Research forener Sverige og Danmark i én forsøgs-, forsknings og udviklingsvirksomhed for roedyrkingen. Rejsen til den fælles organisation og virksomhed var en lang og set i bakspejlet en god rejse. Det betyder også, at vi er kommet godt fra start. Vi tænker på tværs af Sundet, når vi håndterer daglige opgaver eller tænker fremad. Vi opdager foruden sproget forskellighederne, der er så vigtige at respektere og forene, for at vi lykkes sammen; at nå målene for de faglige opgaver i en god proces, i et stærkere fællesskab og stærkere engagement. Og netop fællesskabet på tværs af Sundet giver den stærkere platform for udviklingsmuligheder, der dels er nødvendige for at bidrage til at sikre fremtidens roedyrking, og dels skal gøre roerne til

en lidt sjovere afgrøde at beskæftige sig med.

NBR's faglige årsberetning er vedlagt dette nummer af Sukkerroe-Nyt. Vi håber, at alle tager godt imod den. Den er nu tosproget, og det kræver lidt ekstra indsats af os alle. Med lidt åbenhed, tålmodighed og dialog for at gøre det bedre når vi til, at det er helt naturligt for os at håndtere begge sprog i den faglige hverdag. Og det vil blive en gevinst uden selv at opøge udfordringen, at få muligheden for at erkende forskellige problemstillinger, forskellige vilkår eller forskellig tilgang til løsningsmuligheder serveret lige ved ens egen dør. Tag venligst godt imod os; vi arbejder for dig, for en ekstra gevinst i roemarken.

Der er resultater af forsøg og projekter, som beretningen ikke omhandler. De lægges ind på NBR's hjemmeside: www.nordicbeet.nu så snart, som de er klare til det, eller projektet er afsluttet. Vi kan opfordre til at besøge vores hjemmeside en gang imellem. Vi vil bruge den til at lægge forsøgsresultater ud på; ikke til dagsaktuelle nyheder. Derfor kan brugeren forvente en hjemmeside med faglige data, hvis aktualitet ikke forgår på grund

af en ny begivenhed eller ikke nødvendigvis bliver forældede. Besøg os derfor, når du har behov for faktuel information om roedyrking.

Roerne slår nye rekorder

Ikke blot udbyttet i tons sukker per hektar i Danmark i 2008 brød en lydmur, da udbyttet markant steg over 11 tons sukker/ha – det er godt gået – tillykke til alle roedyrkere. Også den daglige sukkerproduktion i roemarken slog alle rekorder. Det er tillige og blandt andet derfor, at vi har nået et rekordudbytte. På figur 1 ses den daglige produktion af kg sukker/ha i de sidste 12 år i sortsforsøgene. I 1997 var den daglige produktion omkring 60 kg/døgn/ha, og i 2008 har den været over 80 kg/døgn/ha, antageligvis den største nogensinde. Således er produktionsintensiteten tilsyneladende steget med knapt 30 pct i de sidste 12 år. Betragtes det samlede produktionspotentiale skal forøgelsen af tilvæksten i form af tidligere såtid og større tilvækst i efteråret efter 10. oktober lægges oveni. Det er næsten ufatteligt, når vi iagttager, at andre afgrøder tilnærmelsesvis slås for bare at holde positionen eller en opadgående linie.

Og det er unægtelig sjovere, at deltage i

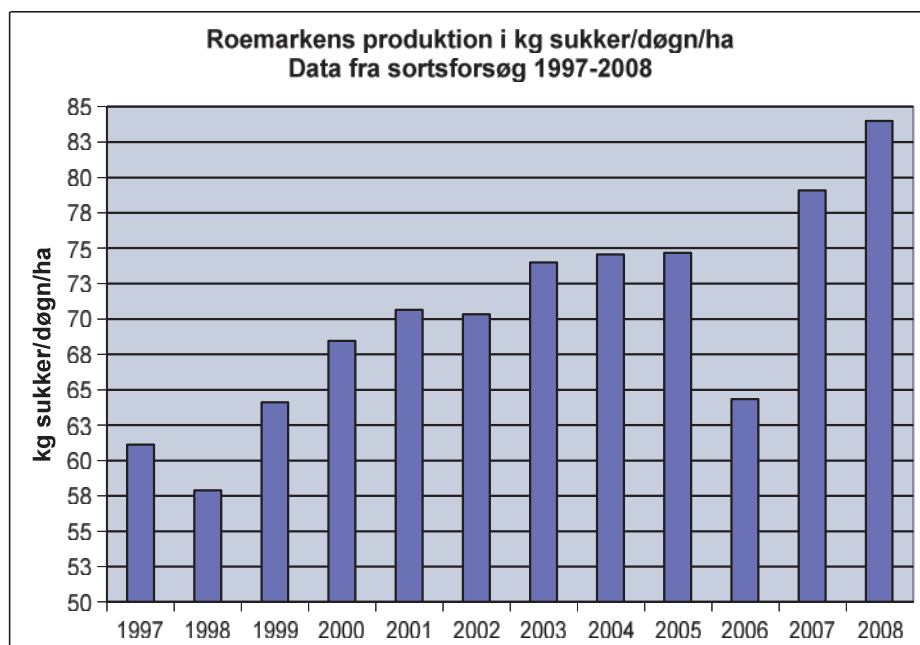

Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen

en tid hvor fremgangen er til at føle på. Det glæder vi os over. Lige så opmærksomme skal vi være på årsagen til produktionsintensitetens forøgelse. Det er med respekt nok ikke alene vores fælles fortjeneste i bestræbelse på at forøge udbyttet, selvom det har den afgørende indflydelse på, at det lykkes. Sortsforsøgene har i perioden været placeret på en jord med et højt udbyttepotentiale og i store træk på de samme lokaliteter i hele perioden. Strukturudviklingen i roedyrkingen er derfor ikke en udslagsgivende forklaring på forøgelsen. Nye og bedre sorter har naturligvis deres fortjeneste, ligesom målrettet nøje planlagt og bevidst professionel indsats, her hos vores forsøgsværter, har sin andel. Men vi må antageligvis nok bøje os for, som vi påpegede i Sukkerroe-Nyt februar 2007, at vi kan forklare omkring 40 pct af udbyttestigningen siden begyndelsen af 1970'erne med en temperaturstigning sammen med, at vi har forstået at udnytte mulighederne i roedyrkingen. Engelske studier peger på, at de kan forklare op til 60 pct af udbyttestigningerne med temperaturforøgelse eller klimatiske ændringer. Vi må derfor antage, at den største del af forøgelsen har sin årsag i den højere temperatur og mere favorable vejrtilstande for roerne. Vores opgave er fortsat, hvilket vi tilsammen nok indtil nu har været gode til, bevidst at udnytte de bedre muligheder fuldt ud.

Kvælstof og ukrudt

I NBR's faglige beretning findes under afsnittet om kvælstof en opstilling, hvor det er muligt at aflæse den optimale kvælstoftildeling til roemarken på en planteavlsbedrift med en jordbund JB 6-7 med forskellige priser på N og forskellig indhold af kvælstof i jorden om foråret. Det er naturligvis de stigende priser på N, der har inspireret til opstillingen. Bruges opstillingen, hvilket vi håber, skal man naturligvis være optaget af om ens jord har et højt indhold af organisk materiale for eksempel fra husdyrgød-

Figur 1. Viser forøgelsen i roemarkens produktionsintensitet i perioden 1997-2008. Data er alene hentet fra danske sortsforsøg i NBR databank. En del af forklaringen på stigningen er antageligvis temperaturforøgelsen eller ændringer i vejrtilstande, der således forøger udbyttepotentialet. Det er vores fortjeneste og opgave at udnytte de forbedrede muligheder.

ning eller om det er en let sandjord, der aldrig har set efterladenskaber fra et kræ eller tilførsel af anden lignende organisk gødning. I de to tilfælde skal der korrigeres ned eller op jævnt anbefaling, erfaring med sin jord eller i samråd med sin konsulent. Det kan være ganske store korrektioner indenfor de mulige rammer.

Der skal dog føjes et par yderlige elementer til. Det første er naturligvis tildelingsmetode. Det er helt afgørende, gødningen kommer ned i jorden, hvor der er fugt nok til at næringsstoffer kan opløses og komme afgrøden til gode; placering er nok bedre end nedfældning, der kommer langt før bredspredning, hvor udnyttelsen af kvælstoffet bliver mindst. Det andet element er, om der er nematoder. Er der nematoder i marken, hvor der skal sås roer, bør man ikke spare de sidste kg N væk, såfremt man ikke er tvunget til det. Nematodangreb koster planterne besvær i form af ny rodudvikling, det koster vand og konkurrenceevne overfor ukrudt. En afgrøde i god vækst kan bedre overkomme begge dele.

Ukrudtsbekæmpelse 2009

Forsøgsresultater fra 2008 med ukrudtsbekæmpelse kommer på nettet – www.nordicbeet.nu - i løbet af februar. - Vær opmærksom på, om midlerne har fået nye etiketter. Safari er nu begrænset til 20 eller 30 gram/ha i roemarken afhængigt af hvornår første sprøjtning udføres. Phenmedipham (160 gram aktivt stof/liter) må kun udsprøjtes 3 gange i maksimalt 2 liter per gang, i alt maksimalt 6 liter. Ethofumesat (500 gram aktivt stof/liter) må maksimalt anvendes med 0,14 liter/3 år. Disse begrænsninger tilsammen får helt afgørende indflydelse på valg af strategi. Ved den markante ændring i begrænsningen på Safari, er vi unddraget muligheden for konsekvent at udskyde første sprøjtetidspunkt, som vi tidligere har anbefalet med henblik på reducere af den totale dosis. Vær derfor opmærksom på at køre tidligt første gang. Vær opmærksom på hele tiden at holde ukrudtet fra døren, mens det er småt, og gem lidt enten Safari eller Goltix til en fjerde og sidste behandling. ■